

DOMAĆA PODUZEĆA POD INOZEMNOM KONTROLOM (iFATS) U 2020.

Više od četvrtine dodane vrijednosti ostvarila su poduzeća pod inozemnom kontrolom

U područjima NKD-a 2007. koja se odnose na nefinancijsko poslovno gospodarstvo¹⁾ u 2020., od 180 537 aktivnih poduzeća 6 700 poduzeća bilo je pod inozemnom kontrolom (iFATS), što je 3,7% od ukupnog broja aktivnih poduzeća u spomenutim područjima. U tim poduzećima bila je zaposlena 185 061 osoba, što je 17,0% od ukupnog broja zaposlenih osoba u spomenutim područjima.

Poduzeća pod inozemnom kontrolom (iFATS) u 2020. ostvarila su promet od 203,6 milijardi kuna, što je 31,0% od ukupnog prometa nefinancijskoga poslovnoga gospodarstva, i dodanu vrijednost od 52,5 milijardi kuna ili 27,5% dodane vrijednosti ukupnoga nefinancijskoga poslovnoga gospodarstva.

Podaci se objavljuju na razini statističke jedinice "poduzeće" u skladu s definicijom i pravilima navedenima u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 696/93 od 15. ožujka 1993. o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava unutar Zajednice.

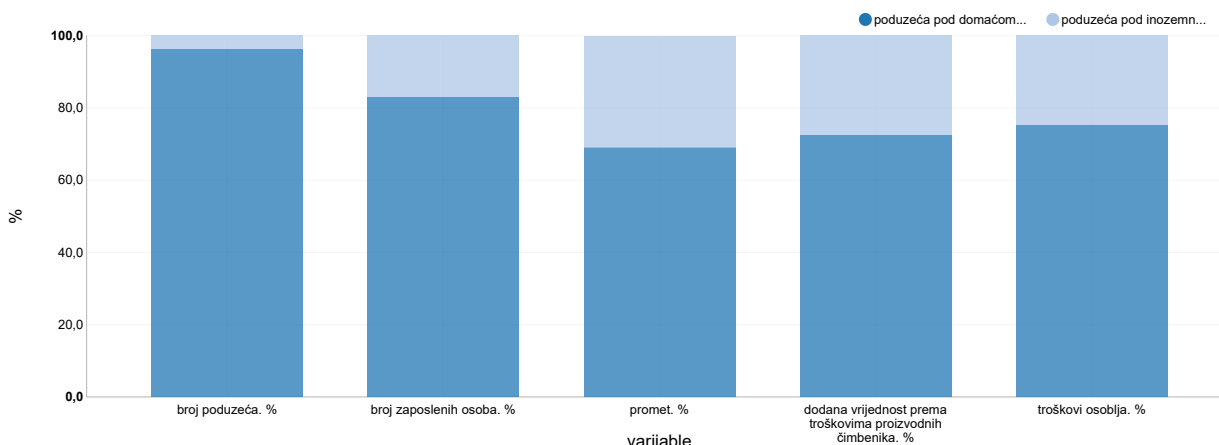
Detaljni podaci dostupni su na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku, u dijelu "Baze podataka", gdje je omogućeno pregledavanje i ispis podataka u različitim oblicima.

¹⁾ Nefinancijsko poslovno gospodarstvo obuhvaća djelatnosti područja B do J i L do N te odjeljak 95 područja S NKD-a 2007., odnosno djelatnosti koje u najvećem dijelu čine tzv. realni sektor.

1. DOMAĆA PODUZEĆA POD INOZEMNOM KONTROLOM (iFATS) U 2020.

	Broj poduzeća	Broj zaposlenih osoba	Promet	Dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika	Troškovi osoblja
Nefinancijsko poslovno gospodarstvo – ukupno	180 537	1 087 397	656 192	190 804	110 881
Poduzeća pod domaćom kontrolom	173 837	902 336	452 626	138 323	83 394
Poduzeća pod inozemnom kontrolom (iFATS)	6 700	185 061	203 566	52 481	27 487
Države članice EU-27	4 581	126 330	131 996	35 097	17 799
Države članice izvan EU-27	2 119	58 731	71 570	17 384	9 688

G-1. PODUZEĆA POD DOMAĆOM I INOZEMNOM KONTROLOM

Domaća poduzeća pod inozemnom kontrolom – tuzemne FATS statistike (iFATS) opisuju aktivnosti inozemnih povezanih poduzeća rezidentnih u zemlji u kojoj se prikupljaju statistički podaci. Prema Eurostatovoj metodologiji, inozemnu jedinicu kontrole treba odrediti prema krajnjoj kontrolnoj institucionalnoj jedinici inozemnoga povezanog poduzeća (KJK-u) koju ne kontrolira druga institucionalna jedinica što bi se nalazila iznad nje u kontrolnom lancu inozemnih povezanih poduzeća. KJK je u ovom istraživanju, zbog nedostatka relevantnih izvora za njegovu detekciju, za razdoblje 2008. – 2015. određen zamjenskim kriterijem prema sjedištu prvoga inozemnog vlasnika. Počevši s 2016. referentnom godinom, KJK se preuzima iz Europskog registra grupa poduzeća (EGR-a), a za sve subjekte koji nisu evidentirani u EGR-u, KJK je i dalje određen zamjenskim kriterijem prema sjedištu prvoga inozemnog vlasnika.

Svrha istraživanja iFATS-a jest mjerenje izravnih i neizravnih utjecaja inozemne kontrole na zaposlenost, plaće i produktivnost u Republici Hrvatskoj prema područjima NKD-a; za pripremu gospodarskih, konkurentskih, poduzetničkih, istraživačkih, razvojno-tehničkih i politika zapošljavanja u kontekstu procesa liberalizacije. Istraživanje se provodi u skladu s Uredbom (EZ) br. 716/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o statistici Zajednice u vezi sa strukturom i aktivnostima inozemnih povezanih poduzeća – Uredba o FATS-u. Podaci su dostupni od 2008.

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o iFATS-u preuzeti su iz konačne godišnje obrade strukturnih poslovnih statistika (SPS-a) za domaća poduzeća pod inozemnom kontrolom. Podaci za kompilaciju SPS-a i izračune pokazatelja SPS-a prikupljaju se u cijelosti iz postojećih administrativnih i statističkih izvora.

Glavni izvor podataka za područja B do J i L do N te odjeljak 95 područja S jest Godišnji financijski izvještaj poduzetnika (obrazac GFI-POD) dobiven od Financijske agencije. Dodatni izvori podataka jesu ostali financijski izvještaji, evidencije Porezne uprave (poreza na dobit i dohodak) te vlastita istraživanja Državnog zavoda za statistiku (obraci IDU-OK i INV-P) u skladu s relevantnom metodologijom.

Jedinice promatranja

Jedinica promatranja za iFATS jest poduzeće – poslovni subjekt koji čini organizacijsku jedinicu za proizvodnju dobara i/ili usluga i ima određeni stupanj autonomije te posluje na području Republike Hrvatske, a pod inozemnom je kontrolom, sukladno Uredbi Vijeća (EEZ) br. 696/93 o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava unutar Zajednice. Zavisno od poslovnih i organizacijskih okolnosti, može odgovarati samo jednoj pravnoj jedinici ili skupini od nekoliko pravnih jedinica. U poduzeća su, osim pravnih jedinica, također uključena slobodna zanimanja i obrti.

Obuhvat jedinica prema KJK-u preuzima se iz EGR-a, a za sve subjekte koji nisu evidentirani u EGR-u formira se prema informacijama Hrvatske narodne banke.

Svakom poduzeću kao cjelini dodjeljuje se jedna šifra Nacionalne klasifikacije djelatnosti prema glavnoj djelatnosti koju obavlja. Glavnu djelatnost utvrđuje i ažurira Statistički poslovni registar (SPR) Državnog zavoda za statistiku.

Kriterij za određivanje glavne djelatnosti jest najveći udio u ukupnoj dodanoj vrijednosti poduzeća, odnosno, ako se to ne može sa sigurnošću utvrditi, primjenjuju se zamjenski kriteriji prihoda i/ili broja zaposlenih.

Obuhvat

Podaci su prikazani prema područjima i odjeljcima Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007. (NKD-a 2007.), u kombinaciji s geografskom raščlambom.

Obuhvaćena su aktivna poduzeća koja su, prema glavnoj djelatnosti, svrstana u područja B do J i L do N te u odjeljak 95 područja S NKD-a 2007.

Povjerljivost

Aggregirani podaci kod kojih postoji razlog za povjerljivost (zbog malog broja jedinica, pravila dominantnosti ili sekundarne povjerljivosti) u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) i Uredbom (EU) br. 250/2009 Europske komisije tretiraju se kao takvi i ne objavljuju se.

Definicije varijabli

Broj poduzeća (EU-ova šifra 11110) jest broj poduzeća pod inozemnom kontrolom, registriranih u Statističkome poslovnom registru koja su bila aktivna barem dio izvještajnog razdoblja. Poduzeće se smatra aktivnim ako je imalo zaposlene ili je ostvarilo promet ili investicije.

Broj zaposlenih osoba (EU-ova šifra 16110) jest ukupan broj osoba koje rade u poduzeću (uključujući vlasnike koji rade, ortake koji redovito rade u jedinici, neplaćene obiteljske radnike i volontere) te osoba koje rade izvan poduzeća kojem pripadaju, a ono ih plaća.

Promet (EU-ova šifra 12110) obuhvaća obračunane prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga trećim stranama, bez odbitnog PDV-a. Isključeni su financijski, ostali i izvanredni prihodi.

Dodana vrijednost prema troškovima proizvodnih čimbenika (EU-ova šifra 12150) jest bruto zarada od poslovnih aktivnosti prilagođena za operativne subvencije i indirektno poreze, izračunana u bruto izrazu (bez oduzimanja amortizacije). Prihod i rashod klasificiran kao financijski isključen je iz dodane vrijednosti.

Troškovi osoblja (EU-ova šifra 13310) jesu naknade koje je poslodavac obračunao i plative su zaposlenicima u zamjenu za obavljen rad, a sastoje se od nadnica i plaća (EU-ova šifra 13320) i troškova socijalnog osiguranja (EU-ova šifra 13330).

Kratice

EEZ	Europska ekonomska zajednica
EU	Europska unija
EU-27	Europska unija (27 zemalja članica)
EU-ova šifra	šifra varijable Europske unije
Eurostat	Statistički ured Europske unije
EZ	Europska zajednica
FATS	poduzeća pod inozemnom kontrolom
KJK	krajnja institucionalna jedinica kontrole inozemne podružnice
mil.	milijun
NKD 2007.	Nacionalna klasifikacija djelatnosti, verzija 2007.
NN	Narodne novine
PDV	porez na dodanu vrijednost

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Milenka Primorac Čačić, načelnica Sektora poslovnih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Paula Nimac, Lucija Babić i Ana Bašadur

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata publikacija
Telefon: (+385 1) 48 06 115
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr